

Vuorovaikutuksia

Tätä kirjoitettaessa takana on viidennen valtakunnalliset Historiantutkimuksen päivät, joiden järjestämisessä kunnostautuivat Oulun yliopiston historian, tieteiden ja aatteiden historian ja arkeologian oppiaineet yhteistyössä Suomen Historiallisen Seuran kanssa. Historiantutkimuksen päiviä on järjestetty vuodesta 2010, ja tämänvuotinen osanottajamäärä, 345, oli ennätysellinen.

Kuten ennenkin, myös tämänkertaisten Historiantutkimuksen päivien aikana saattoi havaita, miten tärkeää on, että eri teemat ja tutkimusaiheet kohtaavat toisensa, ja että tämä tapahtuu yhteisellä kotimaisella foorumilla. Sessioissa, kahvitauoilla, oheistapahtumissa ja illanvietoissa oli paljon mahdollisuuksia vaihtaa kuulumisia, päivittää tietoja ja suunnitella tulevaa. Tätä kotimaisen tieteellisen yhteisöllisyyden iloa saadaan seuraavan kerran nauttia Tampereella vuonna 2021.

Historiantutkimuksen kenttä on niin laaja ja monet aiheet niin eriytyneitä, että moni tutkija solahtaa luontevasti oman tutkimusteemansa mukaisiin konferensseihin ja tutkijaverkostoihin, jotka ovat usein kansainvälisiä. Tällöin kokonaiskuva kotimaisesta tutkimustilanteesta voi hämärtyä.

Historiantutkimuksen päivillä on mahdollisuus edes yleisellä tasolla seurata historian kotimaisen kentän kirjoja. Samalla pääsee myös seuraamaan vetovastuussa olevan yliopiston miljöötä ja käytäntöjä. Toki kukin valitsee edelleen teematyöryhmiä oman mielenkiintonsa mukaan, mutta väistämättä syntyy myös rajat ylittäviä kohtaamisia, ja omaa tutkimusta on sanallistet-

tava laajemmin kotimaiselle historioitsijoiden yleisölle.

Tämä on tärkeä osa kotimaista tieteellistä keskustelua, jonka merkitystä monet asiantuntijat ovat kuluneen vuoden aikana toistuvasti korostaneet. Kun suomalaiset ja Suomessa työskentelevät tutkijat pitävät yhteyttä sekä kotimaisissa että kansainvälisissä verkostoissa, tieto ja tulokset siirtyvät helpommin tieteen ja yhteiskunnallisen keskustelun rekistereistä toiseen. Tämä on niin tieteellisen kuin yleisemmänkin yhteiskunnallisen keskustelun etu.

Yritämme *Historiallisessa Aikakauskirjassa* tukea siirtymiä näiden eri rekisterien välillä. Osa suomalaisten historiantutkijoiden tuloksista julkaistaan luontevasti kotimaisilla foorumeilla, mutta moni kirjoittaa paljon tai ensisijaisesti englanniksi ja ulkomailla. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni suomalaisen historiantutkijan kirjoittama tai kotimaisen yleisön kannalta kiinnostava, ulkomailla julkaistu teos saisi huomiota *Historiallisessa Aikakauskirjassa*.

Haasteena on, että sekä kotimaiset että ulkomaiset julkaisumäärät ovat kasvaneet nopeasti. Oma ongelmansa on, että ulkomaisissa aikakauslehdissä ilmestyy paljon suomalaisen historiantutkimuksen kannalta kiinnostavia, Suomen historiaa käsitteleviä artikkeleita, joiden soisi myös saavan paremmin huomiota. Ajoittain olemme keskustelleet, pitäisikö tietyn aiheen artikkeleista koota vielä erityisiä katsauksia. Pari vuotta sitten lanseerattu referoitu katsausartikkeli ja syväluotaukset pyrkivät tarjoamaan tilaa myös katsaus-tyyppisille teksteille tilanteessa, jossa kaikkea ei voida tuoda esiin kirja-arvioin.

Olemme toimituksessa keskustelleet myös siitä, että *Historiallinen Aikakauskirja* voisi mielellään laajentaa myös sähköistä julkaisuutoimintaa. Verkkoalustalla olisi mahdollista nopeammin ja tiiviimmin tarjota tietoa ja arvioita esimerkiksi valmistuneista väitöskirjoista. Niistä julkaistiin 2010-luvun alussa *Historiallisessa Aikakauskirjassa* koosteet, mutta tällä hetkellä väitöksiä on niin paljon, että on vaikeaa keksiä sopivaa tapaa seurata niitä.

Jos vain resursseja riittää, *Historiallinen Aikakauskirja* pyrkii jatkossa kehittämään sähköisiä ratkaisujaan. Kuten tavallista, digiloikkien sijaan ja rinnalle tarvitaan usein myös digihiippailua, voisi sanoa diginakertelua; pieniä käytänteiden muutoksia, kun etsitään uusia toimintatapoja. Esimerkiksi keskustelupuheenvuoroja ja vastineita on alettu julkaista myös *Agricolaverkossa*, *Historiallisen Aikakauskirjan* osastolla, missä pääkirjoituksetkin ovat luettavissa. Olemme selvittelleet myös esimerkiksi podcast-mahdollisuuksia, mutta toistaiseksi resurssit ovat olleet haasteena. Kun nyt kuitenkin olemme saaneet lehden taittuudistuksen ja kotisivu-uudistuksen toteutettua, kiitos Suomen Tiedekustantajien Liiton apurahan, voisi seuraava askel luontevasti olla digitaalisten sisältöjen lisääminen.

Digitaalisten aineistojen kehittäminen vaatii silti myös sen miettimistä, miten sähköisesti

julkaistut aineistot jatkossa tallennetaan. Näyttää siltä, että osa tähänastisistakin digitoiduista aineistoista joudutaan uusimaan tai tulevia tallennuspaikkoja pohtimaan. Selvästi on yhä matkaa pysyvään sähköiseen tallettamiseen, oli kyse sitten aiemmista digitoiduista vuosikerroista tai mahdollisista tulevista kotisivuista. Näin ainakin, jos pysyvyyttä ajattelee historioitsijan aikaperspektiivistä. Helppoa ei tosin ole paperisenkaan aineiston kanssa; juuri päättynyt postilakko aiheutti jonkin verran jännitystä lehden oikovedosvaiheessa.

Kotimaisen historiatieteen ajatusten vaihtoa jatketaan joka tapauksessa kirjallisessa muodossa myös tämän numeron sivuilla. Numeron teemana on tällä kertaa puistojen ja puutarhojen historia ja merkitys, jota toinen teemanumeron vierailevista päätoimittajista, apulaisprofessori Johanna Ilmakunnas, avaa johdantoartikkelissa. Toimitussihteerin tehtävistä vastaa FT Katariina Parhi, joka on FT Heidi Kurvisen sijaisena viimeksimainitun tutkimusvapaan ajan.

Historiallisen Aikakauskirjan ja sen toimituksen puolesta toivotan tämän numeron myötä oikein hyvää vuodenvaihdetta ja lähenevää 2020-lukua.

Anu Lahtinen
anu.z.lahtinen@helsinki.fi